

Knihovna v médiích

Autor: Mgr. Bohdana Kuzmová Křepinská

Číslo: roč. 2, č. 2/2016

Rubrika: Učíme se

Klíčová slova:

semináře, reportáže, Městská knihovna Hodonín, média, fotografie, vzdělávání, Public relations

Seminář v Městské knihovně Hodonín určený pro knihovníky a PR pracovníky v knihovnách se uskutečnil ve dnech 5. a 6. dubna 2016. Akce se konala za podpory svazu SKIP ČR a MK ČR v rámci projektu Knihovna 21. století. Tematicky byl seminář rozdělen na dva bloky, aby mohl být každý den plně zaměřen na jedno téma, prostor vyhrazen i na diskusi a samozřejmě praktickou část.

Den první - Fotoblok

Fotobloku v den první se ujal lektor **MgA. Petr Drábek**, fotograf, který si pro účastníky připravil teoretickou průpravu včetně studijních materiálů: „Slovníček pojmů“, „Několik základních pravidel“. Teoretická část Fotobloku byla zaměřena na osvětlení základních pojmů a pravidel při fotografování obecně. Jako důležité zdůraznil lektor fakt, že je třeba znát dobře vlastní fotoaparát, se kterým se v knihovně pracuje, a proto se část lekce věnovala i seznámení se s pokročilejším ovládním funkcí fotoaparátů, například možnostmi využití kreativních programů či poloautomatických programů, či jak plně manuálně ovládat aparát, které to umožňují. Dalším krokem, který byl probírán, byla práce světlem a vysvětlení různých světelných situací, do kterých se při práci v knihovně může pracovník pověřený fotografováním dostat. Typově, co se týká propagace, rozdělil lektor tyto situace takto: fotografie v interiéru (nejčastěji prostory, výstavy, instalace), fotografie v exteriéru (venkovní aktivity nebo architektura knihovny), reportáž a portrét (akce, knihovníci).

Pro **interiérovou fotografii** poradil nebát se jít co nejbližší k fotografovanému objektu, manipulovat s artefakty, nábytkem, aby byla kompozice zajímavější a obraz fotografie byl vyplněn. Vhodné je také odbourání zbytečně velkých bílých ploch v obrazu a věcí, které nesouvisí s fotografovanou scénou a působí rušivě, zejména v pozadí. Toho lze docílit využitím větší citlivosti ISO fotoaparátu, přirozeného světla dopadajícího oknem, nastavením delšího času expozice a nízkého clonového čísla f až 1,8 dle možností objektivu a použitím stativu či blesku. To jsou jen některé typy pro fotografii v interiéru a statickou fotografii.

Pro **fotografii exteriérovou**, zejména architekturu knihoven doporučil sledovat denní či noční nasvícení budovy, pracovat se stíny a zajímavými detaily budov. Pro propagaci je dle lektora vhodné mít vždy dva typy snímku. Jeden, který zabírá či charakterizuje celou budovu, její umístění, architekturu. Druhý záběr by měl být věnován originálnímu detailu nebo charakterizujícímu prvku knihovny, budovy či jejího umístění. Také vznikla úvaha, zda má být fotografie čistě popisná, což lektor negoval s dodatkem, že i při této práci je třeba využívat kreativních nápadů fotografa a světelných možností a okolností vzniku fotografie. Jako příklad uvádí neobvyklý úhel záběru, pohyblivý prvek v záběru, kontrastní protisvětlo, abstraktní detail, práci s diagonálami. Pro exteriérovou fotografii doporučil jako základní pravidla použít co největší clonové číslo při nastavení expozice, dbát na vyvážení světlých a tmavých ploch na fotografii a

odbourání nežádoucích prvků zejména v okrajích obrazu. V tomto bodě také zdůraznil, že exteriérová fotografie architektury by měla být ostrá v celém svém rozsahu na rozdíl od interiérové fotografie, kde se s neostrotí pracuje jako s kreativním prvkem.

Reportážní fotografie, zejména zachycení aktivit lektorů, básníků, spisovatelů atd. je zřejmě pro knihovníky nejtěžším úkolem v rámci propagace. Jako častou chybu vyzdvihl MgrA. Petr Drábek to, že za zachycenou osobou je nevhodné pozadí, osoba není celá, nebo je špatně zvolen výřez na výšku či šířku a na fotografii zabírá více místa prostor místnosti než dotyčná osoba. Doporučuje s fotografovanou osobou udržovat kontakt, naznačit, že bude fotografována, případně si i domluvit inscenovanou fotografii na vhodném místě v knihovně po akci či před ní. A také zde platí pravidlo jít raději co nejbližší k „objektu, k podiu“ a fotit zepředu, nepoužívat příliš dlouhý zoom, který limituje účinek blesku. A spíše je někdy vhodné nastavení vysokého čísla ISO (dle fotoaparátu i 1600), vyloučit blesk v poloautomatickém režimu P, kdy blesk při akci spíše ruší, jít blíže a s nádechem a klidem fotografii pořídit.

Účastníci Fotobloku měli samozřejmě s lektory čas projít si budovu Městské knihovny Hodonín a její okolí a s fotoaparátem u oka dostali za úkol pořídit uvedené tři typy záběrů z exteriéru, interiéru a reportážní snímek. Následně byla odpolední část věnována komentované promítání pořízených fotografií a účastníci si vyslechli pár rad a také pochval ze strany lektora ke svým záběrům. *„Vzdělávat knihovníky ve fotografii, která je nedílnou součástí dnešních tištěných i elektronických médií, považuji za velmi důležité a uspořádat pro ně seminář fotografie, se zaměřením na zdokonalení se v ovládnání fotografické techniky a rozvoji vizuálního myšlení, byl opravdu skvělý nápad, který by jistě mohl mít další vzdělávací pokračování,“* uvedl lektor Drábek.

Program semináře byl v podvečer doplněn komentovanou besedou se slovenským fotografem **Branislavem Štěpánkem**. Mladý kreativní fotograf vylíčil svou cestu za fotografií, hledáním tématu a promítl své úspěšné fotografické cykly a i jeho vyprávění mohlo být inspirací pro všechny posluchače. Tím jistě ucelený Fotoblok naplnil očekávání alespoň některých účastníků semináře. *„Zajímá mne konkrétní povídání si nad fotografiemi vyfocenými v knihovně, co je dobře a jakých chyb se nejvíce vyvarovat. Také mne trápí nastavení foťáku pro různá focení a dostala jsem inspiraci, jak při fotografování více přemýšlet, jak si stoupnout, aby vznikl i nějaký netradiční pohled,“* uvedla k problematice Veronika Bábíková z Městské knihovny Hodonín.

Den druhý - Novinářský blok

Novinářský blok byl koncipován obdobně jako Fotoblok. V první části dne prezentovali redaktoři [Hodonínského Deníku](#) svůj pohled na PR tematiku obecně s ukázkou dobrých a slabých příkladů z praxe knihoven. Toho se ujala lektorka a redaktorka **Zuzana Černá**. Informace o tom, jaké podklady mají knihovny dodávat novinářům a veřejnosti a jak zpracovat tiskovou zprávu, přednesl redaktor **Mgr. Petr Turek**. Oba lektori se poté ujali dvou skupin účastníků a přešli k praktické části, kdy bylo úkolem vytvořit konkrétní tiskovou zprávu z dění v domovské knihovně. Zajímavá byla diskuse a konfrontace vidění novinářů a zjištění, jak lze poutavě a čtivě napsat článek k akci, rovněž jaké potřebují novináři informace a čas k propagaci našich akcí. Důležité bylo také připomenutí toho, odkud sami novináři těží informace k našim akcím.

Ohlasy na seminář

„Seminář nebyl jen o tom, že mluvili lektori, ale knihovníci byli komunikativní, ptali se, zajímali se o problematiku. Z toho, co jsem vyzozorovala, bych řekla, že hlavním problémem je čas, nedostatek personálu a samozřejmě i finance. Velké knihovny mají své PR oddělení či tiskové mluvčí, což je člověk navíc. V menších knihovnách musí tuto práci zastat právě knihovník či webmaster, pro kterého je to práce navíc, často ani neví, jak na ni, není školený. Také proto bych řekla, že podobná školení jsou pro knihovníky přínosná.

Zhodnotit úroveň prezentace knihoven není jednoduché, právě proto, že každá má na provoz jiný rozpočet. Samozřejmě lze vyzdvihnout například PR práci Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně, která má skvělé jak webové stránky, tak i facebookový profil. Web a Fb je to, co může knihovna sama upravovat a vytvořit si k obrazu svému. Tisková zpráva je informace, kterou zpracovávají další lidé, ale weby a facebookové profily si tvoří samy knihovny a knihovníci. Je potřeba brát zřetel také na to, jaká skupina uživatelů knihoven jakou službu a jaký informační kanál využívá, a přizpůsobit se tomu.

Za sebe doufám, že byly informace, které jsme knihovníkům podaly přínosné a že jim pomohly se v PR a propagaci zorientovat. Je totiž důležité si uvědomit, že knihovny už nejsou jen místem, kde si lidé půjčují knihy, ale jsou to instituce, které tvoří kulturní život ve městech a obcích, a proto je potřeba se umět prodat,“ vyjádřila se ke konanému semináři lektorka a redaktorka Zuzana Černá, což potvrzují i slova účastnice semináře Veroniky Bábíkové: „Nyní vím, co novináři potřebují od nás a které informace my máme žádat např. po vystavujících a přednášejících pro propagaci. Hlavně děkuji za to, že jsem se mohla zúčastnit semináře a že se akce konala u nás, protože jsem si zjistila, co přímo potřebují „naši lokální novináři“, se kterými komunikujeme nejčastěji. Také exkurze do redakce Deníku byla přínosná, již vím, jak se píšou noviny. Více takových setkání.“

KUZMOVÁ KŘEPINSKÁ, Bohdana. Knihovna v médiích. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. roč. 2, č. 2/2016 [cit. 2016-05-11].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/knihovna-v-mediich.
ISSN 2336-727X.